

Práce se zabývá pohledem české spisovatelky venkovského realismu Terezy Novákové (1853 – 1912) na východočeský evangelický živel s hlavním cílem posoudit relevantnost Novákové jakožto pramene pro zkoumání života a vzájemných vztahů skupin s různým náboženským vyznáním v oblasti vymezené hlavním zájmem spisovatelky. Časově se pak záběr práce kryje se záběrem Novákové. Jde jednak zprostředkovaně o předtoleranční období a náboženskou emigraci let 1720 – 1780, následované stále ještě zprostředkovaně obdobím tolerančním a obdobím rovnoprávnosti s hlavním důrazem na spisovatelčina vlastní pozorování a zkoumání posledních dvou desetiletí 19. století a prvního desetiletí 20. století. Práce zkoumá a hodnotí jak běžně dostupnou beletrii Novákové, tak její rukopisné záznamy odborných, většinou etnograficky zaměřených pozorování v terénu. Hlavní význam práce spočívá právě ve zpracování a zveřejnění archivních materiálů, kterým doposud podobné práce pozornost nevěnovaly.